

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΦΟΡΟΥΜ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2017 ώρα 20.00 – 21.30

Το τραύμα και οι ελεύσεις του πραγματικού

Γεωργία Κατσάνη - Τραύμα – συμβάν ή δομή;

Επόμενες ημερομηνίες:

2017: 24 Νοεμβρίου, 15 Δεκεμβρίου

2018 19 Ιανουαρίου, 23 Φεβρουαρίου, 16 Μαρτίου, 20 Απριλίου, 18 Μαΐου, 15 Ιουνίου.

Το να μιλήσουμε για το τραύμα μας φέρει απέναντι στην ιστορία της ψυχανάλυσης και την συνέχεια της. Ο Φρόϊντ ανακαλύπτει το ασυνείδητο τη στιγμή που συναντά το πάσχον υποκείμενο στην εποχή του. Συνδέει την νεύρωση, με ένα πραγματικό συμβάν και στη συνέχεια με την φαντασίωση. Είναι οι νευρώσεις πολέμου και η σύνθλιψη των υποκειμένων μετά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο, που τον ωθούν να διατυπώσει ότι αυτό που εκδραματίζεται αφορά μια οδύνη πέραν του πραγματικού συμβάντος. Η επανάληψη του τραυματικού δεν απαλείφεται με την ερμηνεία, είναι κάτι πέραν της νοηματοδότησης που ζητά ικανοποίηση και ο Φρόϊντ το 1920 μιλά για την ενόρμηση του θανάτου, στο *Πέραν της αρχής της ευχαρίστησης*.

Ο Ζακ Λακάν, το 1964 στο XI Σεμινάριο, Οι τέσσερις θεμελιώδεις έννοιες της ψυχανάλυσης, μιλά για την επανάληψη *ως αυτό που επανέρχεται στην ίδια θέση*, της τάξεως του πραγματικού στο οποίο *σκοντάφτει το ομιλείν του υποκειμένου*, το τραύμα της πρωταρχικής απώλειας και την τρύπα που αφήνει στο συμβολικό. Πρόκειται για την συνάντηση με την γλώσσα που συμβαίνει στον ζώντα οργανισμό τη στιγμή της συνάντησης του με τον Άλλο και το κύριο σημαίνον S1. Το τραύμα γίνεται ο δείκτης των επιπτώσεων της διαίρεσης του υποκειμένου και του υπόλοιπου που επέρχεται από την πράξη της αλλοτρίωσης και αποχωρισμού, εκεί στο ανάμεσα του ζώντος και του άψυχου. Μέσα στην εκ των υστέρων κατασκευή στην ψυχανάλυση, της τοποθέτησης του υποκειμένου ως προς την επιθυμία του και την σκοτεινή βούληση του Άλλου γίνεται η επεξεργασία της φαντασίωσης μέσα στην μεταβίβαση. Η επανάληψη φέρει τη δίψα του υποκειμένου ως προς κάτι που παραμένει ανικανοποίητο και ταυτόχρονα εκεί στο «ακόμη κι άλλο» η «όχι άλλο πια» κάτι ζητά την αποκωδικοποίησή του, μια απόλαυση που αγγίζει το πραγματικό του σώματος, της ίδιας *της γλώσσας* του καθενός.

Η έλευση του πραγματικού και μάλιστα στον πληθυντικό *οι ελεύσεις*, *συνδέονται με τις μικρές εξισώσεις της επιστήμης και τα παράγωγά της*, αναφέρει ο Ζακ Λακάν στην ομιλία του στην Ρώμη, την Troisième, το 1974, οι οποίες φέρουν τα υποκείμενα σε μια συνάντηση με κάτι αινιγματικό. Το πραγματικό εισβάλλει στη συνάντηση του υποκειμένου με την γλώσσα μέσα από το τυχαίο, τα ατυχήματα της ζωής, την πρόοδο της επιστήμης. Εισβολή που επιφέρει μια διασάλευση στην κατάσταση του ανθρωπίνου όντος όσο και στους αρμούς που δένουν τον κοινωνικό ιστό μιας συλλογικότητας. Κάτι διαρρηγνύεται ως προς την ολότητα της εικόνας εκείνη που στηρίζει την οντότητα του υποκειμένου μέσα στο κάτοπτρό του σε σχέση με τον Άλλο. Στιγμή μιας βαθύτερης απόσχισης στο είναι που επιφέρει αγωνία και τρόπο.

Σήμερα, με γρήγορους ρυθμούς, το πραγματικό της επιστήμης, έρχεται να ταραξει βίαια την σχέση του ανθρώπου με το σώμα του και τον κόσμο, τις μέχρι τώρα αξίες και ομοιάζοντα. Είτε πρόκειται για τις νέες χημικές ουσίες που θα βάλουν σε τάξη τις «διαταραχές» των υποκειμένων, την ρύθμιση και απότομη αλλαγή της σχέσης μας με το φύλο και τον έρωτα μέσα στον κοινωνικό δεσμό, την ανθρωπινή γονιμότητα, τη ζωή και τον θάνατο, τα τεχνολογικά επιτεύγματα που επιφέρουν κλιματικές αλλαγές και πολέμους εκτοπίζοντας τα υποκείμενα, όλο και περισσότερο επιταχύνεται μια συστηματοποίηση της σύνδεσής μας με τον αριθμό και τη στατιστική, αφήνοντας στην άκρη το ομιλόν σώμα που φέρει σκέψεις και συναισθήματα ιδιαίτερα για τον καθένα αλλά και αινιγματικά. Το πραγματικό που συναντά ο αναλυτικός λόγος, εκείνο του ασυνειδήτου δεν είναι το ίδιο με το πραγματικό της γνώσης της επιστήμης το οποίο επιφέρει εκ νέου επιπτώσεις και αλλαγές στο ανθρώπινο είναι, συμπτώματα ατομικά και συλλογικά που είναι προς διερεύνηση .

Στις φετινές μας διεργασίες του Σεμιναρίου αυτού, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον ενώ ο αναλυτικός λόγος ενώ δεν μπορεί να αλλάξει κάτι ως προς τις ελεύσεις του πραγματικού, μπορεί να παραλάβει κάτι από αυτό που βιώνεται ως απώλεια στο πραγματικό του σώματος και να θέσει σε διεργασία αυτό που υφίσταται ως *αδιανόητο* επιφέροντας ένα νέο δέσιμο με την επιθυμία της ζωής.

Μαργαρίτα Νικολαΐδου

Ημέρα & Ώρα : Παρασκευή στις 20.00 – 21.30

Τόπος: Αίθουσα διδασκαλίας, Ισόγειο, Γ' Πτέρυγα (από την κυρία είσοδο αριστ. στο βάθος), Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Αθηνών, Π. κ' Α. Θηβών και Λεβαδείας, Αμπελόκηποι